

UCHWAŁA NR LXXIII/405/2023
RADY GMINY BROCHÓW
z dnia 28 września 2023 roku

w sprawie Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności na lata 2023 – 2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 i 3, ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), uchwała się co następuje:

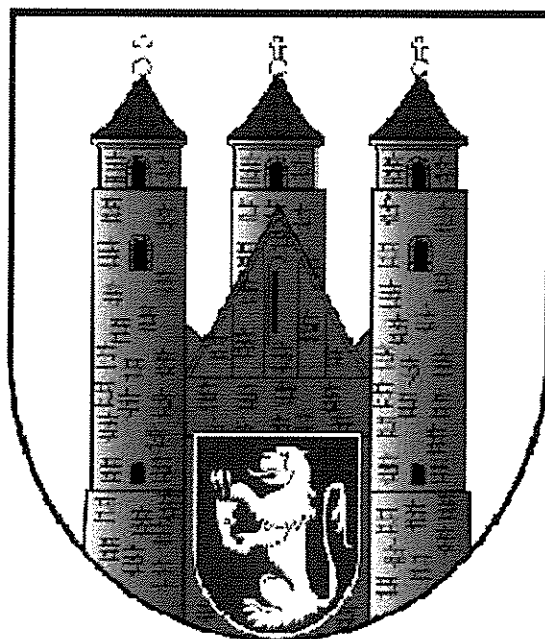
§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności na lata 2023 – 2028 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brochów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Jacek Karaś

GMINNY PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI NA LATA 2023 – 2028



**GMINA BROCHÓW
POWIAT SOCHACZEWSKI
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE**

BROCHÓW, 2023 ROK

Spis treści

Wstęp	3
Podstawa prawna	4
Diagnoza zjawiska bezdomności w Gminie Brochów	4
Grupa docelowa Programu	6
Cel główny Programu	6
Zadania Programu	7
Realizacja Programu	8
Okres realizacji	8
Sposób postępowania	8
.....
Realizator	9
Partnerzy koalicyjni	9
Monitoring i ewaluacja	9
Przewidziane rezultaty	9
Finansowanie Programu	9
Koszt realizacji programu	10

Wstęp

Bezdomność stanowi we współczesnym świecie jeden z problemów społecznych. Osoby bezdomne są grupą społeczną szczególnie narażoną na proces wykluczenia społecznego. W społeczeństwie istnieją ugruntowane stereotypy na ich temat, co znacznie utrudnia integrację ze środowiskiem, a co za tym idzie powrót do normalnego życia.¹

Osoba bezdomna została zdefiniowana w ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jako osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobą niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Stawanie się osobą bezdomną jest zazwyczaj procesem długotrwałym i często nie możemy mówić wyłącznie o jednej okoliczności prowadzącej do bezdomności. Bezdomność warunkują czynniki instytucjonalne, materialne, rodzinne, osobiste, zdrowotne, losowe i środowiskowe.

Bezdomność może być spowodowana w szczególności:

- 1) rozpadem rodziny (zerwanie przez członków rodziny więzi formalnych, psychologicznych i społecznych czyli zaburzenia funkcjonowania rodziny),
- 2) eksmisją w wyniku zadłużenia w opłatach,
- 3) brakiem stałych dochodów lub ich niskim poziomem,
- 4) uzależnieniami,
- 5) opuszczeniem zakładu karnego przy jednoczesnym braku możliwości powrotu do swojego ostatniego miejsca zamieszkania,
- 6) trudnością w adaptacji lub powrotu do środowiska rodzinnego po opuszczeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej
- 7) czynnikami natury psychologicznej – świadomy wybór stylu życia.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej gmina jest zobowiązana do udzielenia schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

Obowiązek ten skłania do podejmowania działań mających na celu przeciwdziałanie temu problemowi społecznemu oraz minimalizowanie jego skutków.

„Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności na lata 2023- 2028” zwany dalej „Programem”, stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Brochów na lata 2023- 2030

¹ M. Oliwa-Ciesielska, Piętno nieprzypisania. Studium o wyizolowaniu społecznym bezdomnych, Poznań 2004, s. 13.

Podstawa prawna:

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) *Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.)*
- 2) *Ustawę z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 788 z późn. zm.)*
- 3) *Ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 165),*
- 4) *Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571 z późn. zm.),*
- 5) *Ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 735 z późn. zm.)*

Program wpisuje się w następujące dokumenty strategiczne:

- 1) **Strategię Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030;**
- 2) **Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brochów na lata 2023 – 2030;**
- 3) **Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym**, którego podstawą prawną jest art. 23 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zgodnie z tym przepisem minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego wspiera finansowo programy w określonym przez ministra obszarze pomocy społecznej, realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego lub podmioty uprawnione, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Diagnoza zjawiska bezdomności w Gminie Brochów

Jak wynika z ostatniego ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych, przeprowadzonego w 2019 r. w Polsce osób bezdomnych było w tamtym momencie około 30 tysięcy (30 330), z czego większość stanowili mężczyźni 84%. Najwięcej osób bezdomnych możemy spotkać w województwie mazowieckim, bo aż 4 278. Wśród powodów bezdomności są m.in. konflikt rodzinny lub rozpad związku, uzależnienie, eksmisja lub wymeldowanie.

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością w Gminie Brochów świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Udzielana pomoc ma na celu przede wszystkim zapewnienie tymczasowego schronienia, prawa do świadczeń zdrowotnych przez osoby nieubezpieczone, poprawę warunków życia oraz integrację społeczną i zawodową.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie wynika, że w latach 2021 – 2022 przyznana

pomoc, gdzie głównym powodem była bezdomność została 4 osobom, analizując problem bezdomności na terenie Gminy Brochów należy podkreślić, że są to samotni mężczyźni, w wieku produkcyjnym, posiadający co najwyżej zawodowe wykształcenie, oraz 1 kobieta w wieku poprodukcyjnym.

Jednym z głównych powodów wpływających na pozostawanie w bezdomności jest problem uzależnienia od alkoholu. Osoby bezdomne po terapii odwykowej, wracają do noclegowni lub do środowiska w którym narażano są na kontakt z osobami uzależnionymi, przez co w krótkim czasie powracają do nałogu. Z uwagi również na prowadzony tryb życia i liczne konflikty w rodzinie zostali zmuszeni do opuszczenia domów rodzinnych. Należy dodać, iż problem bezdomności jest także ściśle powiązany z deficytem mieszkań socjalnych wyodrębnionych z zasobów gminy, oraz z brakiem mieszkań chronionych.

Zasoby mieszkaniowe gminy Brochów;

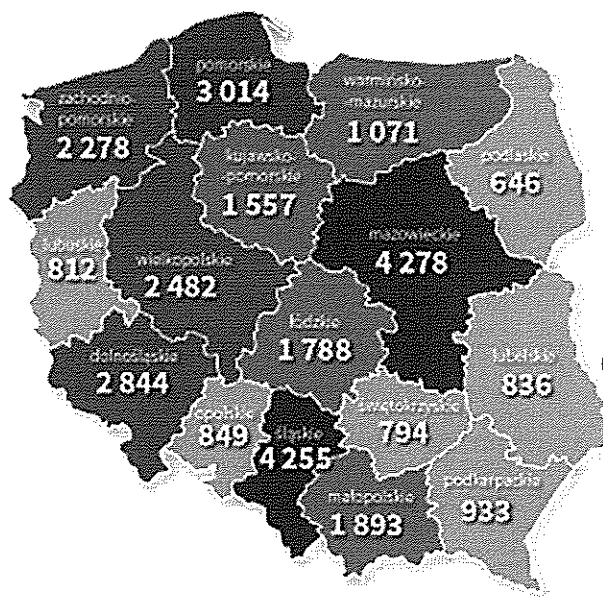
Mieszkanie komunalne (socjalne) w 2021 r. – 2, w 2022 r. – 2.

Lokal tymczasowy w 2021 r. – 2, w 2022 r. – 2.

#Pomoc

30,33 tys.

**Liczba osób
bezdomnych**



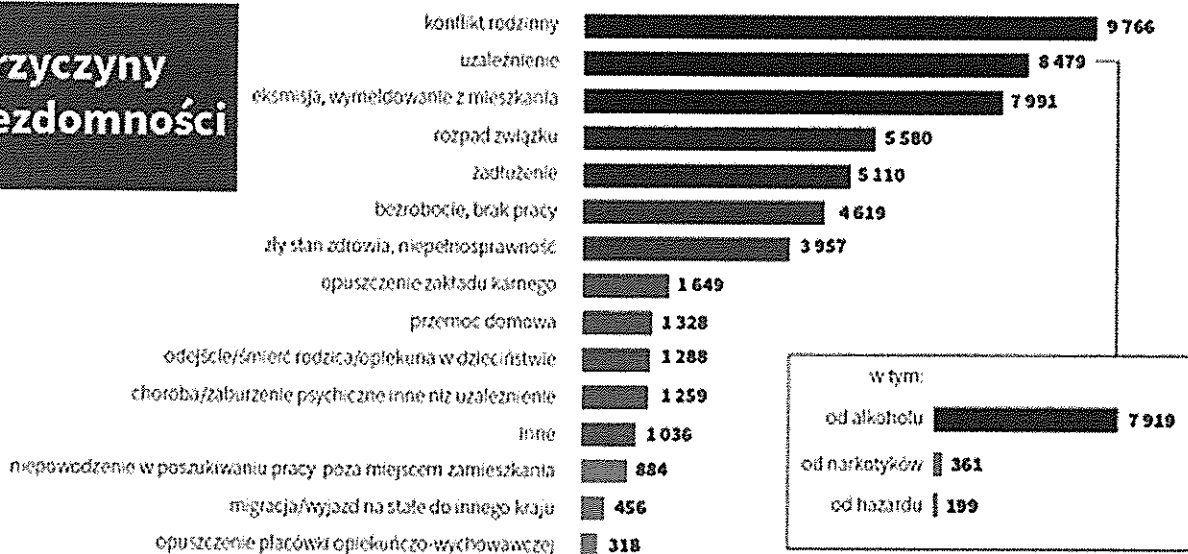
Liczba osób bezdomnych wg województw, stan na 02. 2019 r.



Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Przyczyny bezdomności

#Pomoc



Strona 02 2019 r.



Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Grupa docelowa Programu :

Uczestnikami Programu będą osoby bezdomne przebywające na terenie Gminy Brochów.

Cel główny Programu:

Nadrzędnym celem przy opracowaniu Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności na lata 2023 – 2028 było stworzenie takiego systemu, który pozwoli na niwelowanie zjawiska marginalizacji osób bezdomnych poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz ich integracji ze środowiskiem.

Przeciwdziałanie poszerzania i utrwalania się zjawiska bezdomności.

Cele szczegółowe Programu :

1. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska bezdomności.
2. Zapewnienie osobom zagrożonym bezdomnością oraz bezdomnym bezpieczeństwa socjalnego.
3. Stworzenie możliwości aktywnego udziału osób bezdomnych w życiu społecznym.
4. Wyspecjalizowanie wsparcia instytucjonalnego pod kątem świadczeń usług dla osób bezdomnych.

W celu udoskonalenia działań skierowanych do osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością oraz podniesienia ich jakości i efektywności, konieczne jest zbudowanie systemowego wsparcia

obejmującego:

- ✓ **profilaktykę** (stała diagnoza problemu, przeciwdziałanie w sytuacjach zagrożenia bezdomnością, informacja o bezdomności kierowana do społeczności lokalnej),
- ✓ **interwencję** (monitoring miejsc niemieszkalnych, system interwencji w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia),
- ✓ **osłonę** (zaspokojenie podstawowych potrzeb, motywacja do zmiany),
- ✓ **aktywizację** (reintegracja społeczna i zawodowa oparta o aktywne formy pracy, wsparcie w wychodzeniu z bezdomności)

Ponadto zapewnienie osobom zagrożonym bezdomnością bezpieczeństwa socjalnego, wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, zwiększenie samodzielności osób bezdomnych poprzez system usług reintegracji społecznej i zawodowej poprzez :

- realizację kontraktów socjalnych,
- realizację indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

Pomoc powinna zostać ukierunkowywana z uwzględnieniem złożoności profili osób bezdomnych, np. osobom bezdomnym krótkotrwale zapewnia się szybką interwencję, mediacje, doradztwo finansowe, a osobom bezdomnym długotrwale programy mieszkaniowe ze wsparciem specjalistycznym.

Zadania programu:

- zapewnienie schronienia, posiłku i odzieży,
- udzielanie informacji o wyrabianiu dokumentów tożsamości;
- pomoc i udzielanie informacji o możliwości uzyskaniu świadczeń z pomocy społecznej,
- objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, składką zdrowotną w celu umożliwienia leczenia,
- udzielanie wsparcia osobom bezdomnym w przystosowywaniu do życia w społeczeństwie oraz przestrzegania obowiązujących norm społecznych, zwłaszcza przez osoby opuszczające zakłady karne,
- pomoc osobom uzależnionym,
- aktywne poszukiwanie pracy,
- pomoc w załatwieniu spraw rentowych,
- porady prawne.

Realizacja programu:

Na terenie gminy Brochów oraz na terenie powiatu sochaczewskiego nie funkcjonuje placówka, która mogłaby zapewnić tymczasowe schronienie osobom bezdomnym. Dlatego też osoby wymagające schronienia w szczególności w okresie zimowym kierowane są do miejsc noclegowych zlokalizowanych w sąsiednich powiatach.

Okres realizacji:

Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności będzie realizowany długofalowo, działania ciągłe na przestrzeni lat 2023 – 2028.

Sposób postępowania:

Osoba bezdomna zgłaszająca się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie podpisuje z pracownikiem socjalnym pisemne uzgodnienia lub kontrakt socjalny, w którym zobowiązuje się do działań, które zmierzają do wyjścia z trudnej sytuacji życiowej.

Z uwagi na fakt, że Gmina Brochów nie posiada własnych placówek zapewniających schronienie osobom bezdomnym, po godzinach urzędowania ośrodka oraz w godzinach nocnych zgłoszenie o potrzebie schronienia przyjmuje Policja, która niezwłocznie informuje o tym fakcie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Po ustaleniu przez pracownika socjalnego faktycznej sytuacji osoby bezdomnej przyznawana jest pomoc z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb.

Pracownik socjalny w formie pisemnej- indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności / kontraktu socjalnego może zobowiązać osobę bezdomną do:

- jeżeli osoba nie posiada aktualnego dowodu osobistego, zobowiązuje się ją do złożenia wniosku w celu otrzymania dowodu osobistego,
- zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz podjęcie aktywności zawodowej,
- uregulowania spraw meldunkowych,
- zasięgnięcia porad prawnych,
- wykorzystania własnych uprawnień do znalezienia bądź odzyskania lokalu mieszkalnego,
- jeżeli występuje problem uzależnienia, podjęcia leczenia,
- poszukiwania schronienia na terenie gminy,
- ustalenia czy osoba zgłaszająca się jest osobą niepełnosprawną,
- współpracy z pracownikiem socjalnym,
- zamieszkania we wskazanym przez pracownika socjalnego miejscu, oraz przestrzegania regulaminu, który w nim obowiązuje.

Realizator:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brochowie

Partnerzy koalicyjni:

- Komenda Powiatowa Policji w Sochaczewie oraz Posterunek Policji w Młodzieszynie;
- Urząd Gminy w Brochowie;
- Gminne Centrum Medyczno-Rehabilitacyjne w Brochowie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brochowie;
- organizacje pozarządowe działające na rzecz osób bezdomnych, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego;
- ogrzewalnie, noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych.

Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami bezdomności. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Przewidziane Rezultaty

Wprowadzenie Programu pozwoli w sposób bardziej efektywny pomagać osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym wyjść z trudnej sytuacji życiowej i ponownie zintegrować się ze środowiskiem lokalnym.

Finansowanie Programu

Zakłada się, że działania określone w Programie finansowane będą:

- ze środków własnych gminy,
- ze środków budżetu państwa,
- ze środków zewnętrznych pozyskiwanych przez gminę (między innymi z Unii Europejskiej oraz w ramach programów rządowych),
- ze środków zewnętrznych pozyskiwanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Koszt realizacji programu:

- pokrycie kosztów za pobyt i wyżywienie osoby bezdomnej w noclegowni i domu dla bezdomnych,
- pomoc finansowa i rzeczowa w ramach budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- opłata składki za ubezpieczenie zdrowotne osoby bezdomnej na zasadach określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Powyższe koszty zostały zaplanowane w ramach budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Jacek Karaś